

HRVATSKI SABOR

Nacionalno vijeće za praćenje provedbe
Nacionalnog programa suzbijanja korupcije

Zagreb, 26. listopada 2007.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU NACIONALNOG VIJEĆA ZA PRAĆENJE PROVEDBE NACIONALNOG PROGRAMA SUZBIJANJA KORUPCIJE

/ Razdoblje 13. listopada 2006. - 26. listopada 2007/

Na temelju članka 80. Ustava Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici 31. ožujka 2006. donio je Nacionalni program suzbijanja korupcije 2006. – 2008. Kao temeljni razlozi za donošenje i provedbu tog program, navodi se, između ostalog, da je Vlada Republike Hrvatske svjesna razmjera korupcije u hrvatskom društvu i odlučna je pristupiti borbi protiv korupcije, kao sudbonosnom pitanju uređenja Hrvatske kao slobodne europske države. Korupcija narušava temeljne vrijednosti društvenih odnosa svakoga demokratskog i građanskog društva. Ona ugrožava vladavinu prava, povjerenje u javne institucije i pravnu državu, poštenje, pravednost, ravnopravnost, jednakost i sigurnost građana. Korupcija povećava i zaoštava društvene razlike, potiče nastojanja da se nepoštenim načinom živi iznad mogućnosti i bogati omalovažavanjem vrijednosti strpljivog rada, štednje i poštenja. Korupcija sputava razvoj poduzetničke klime i političke kulture, rastače moral, kulturu i tradiciju, kao temeljne društvene vrijednosti. Zato se korupciju mora ozbiljno etički vrednovati, stalno politički prosuđivati, ali i protiv nje društveno odgovorno djelovati. Korupcija smanjuje prihode države, potiče nepotrebno trošenje proračunskog novca, smanjuje otpor organiziranom kriminalu, smanjuje učinke javnih službi, osobito zdravstva i obrazovanja. Korupcija spušta razinu morala u političkom odlučivanju, ugrožava stabilnost i povjerenje u institucije te podiže razinu nezadovoljstva građana. Već i sama sumnja u korumpiranost izrazito je opasna, jer bez obzira na stvarne razmjere, dovodi u pitanje vjerodostojnost svake vlasti. U odjeljku VIII. PROVEDBA PROGRAMA posebno se upozorava da su politička volja i odlučnost vlasti presudne su za suzbijanje korupcije. Pa se stoga predlaže:

1. osnivanje Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije, kojeg trebaju činiti zastupnici, predstavnici poslodavaca, predstavnici sindikata, predstavnici nevladinih udruga koje se bave problemom korupcije, predstavnici akademske zajednice, stručnjaci i predstavnici medija;

2. predsjednik Nacionalnog vijeća treba biti iz redova oporbe;

3. vijeće nadzire provedbu ovoga Programa, predlaže mjere za njegovo izvršenje. Ono neće obavljati poslove iz nadležnosti Vladinih tijela i institucija, neće operativno djelovati, nego će ocjenjivati načine i rezultate provedbe ovoga Nacionalnog programa.

I. Na temelju čl. 80. Ustava Republike Hrvatske i članka 43. Poslovnika Hrvatskog sabora te na temelju navedenoga Nacionalnog programa suzbijanja korupcije 2006-2008. Hrvatski sabor na sjednici 13. srpnja 2007. godine donio je Odluku o Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije. Prema toj Odluci Nacionalno vijeće čine zastupnici, predstavnici poslodavaca, predstavnici sindikata, predstavnici nevladinih udruga koje se bave problemom korupcije, predstavnici akademske zajednice, stručnjaci i predstavnici medija.

Nacionalno vijeće ima predsjednika i deset članova.

Predsjednik Nacionalnog vijeća bira se iz reda oporbenih zastupnika.

Uz predsjednika, četiri člana Nacionalnog vijeća biraju se iz reda zastupnika, i to dva iz reda zastupnika parlamentarne većine, a dva iz reda zastupnika parlamentarne manjine.

Članove Nacionalnog vijeća iz reda zastupnika predlažu zastupnici ili klubovi zastupnika u Hrvatskom saboru.

Poslodavci, sindikati, nevladine udruge koje se bave problemom korupcije, akademska zajednica, stručnjaci i mediji predlažu u Nacionalno vijeće po jednog člana na temelju javnog poziva.

II. Hrvatski sabor je 13. listopada 2006. izabrao za predsjednicu Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije iz reda zastupnika:

RUŽU TOMAŠIĆ,

te za članove iz reda zastupnika:

EMILA TOMLJANOVIĆA,

VELIMIRA PLEŠU,

INGRID ANTICEVIĆ MARINOVIĆ,

mr. sc. NIKOLU IVANIŠA.

Za članove Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije imenovani su još i:

BRANKO ROGLIĆ, predstavnik poslodavaca,

STJEPAN KOLARIĆ, predstavnik sindikata,

ZORISLAV ANTUN PETROVIĆ, predstavnik nevladinih udruga koje se bave problemom korupcije,

prof, emerit. Dr. Sc. ŽELJKO HORVATIĆ, predstavnik akademske zajednice,

JASMINKA TRZUN, predstavnica stručnjaka,i

MARIJA UDILJAK, predstavnica medija.

Prema toj odluci Nacionalno vijeće u okviru svojih zadaća:

- nadzire i prati provedbu Nacionalnog programa suzbijanja korupcije,
- sustavno prati podatke o pojavama korupcije koje na njegov zahtjev dostavljaju tijela zadužena za provedbu Nacionalnog programa suzbijanja korupcije,
- analizira izvješća nadležnih tijela o provedbi Nacionalnog programa i akcijskih planova suzbijanja korupcije te ocjenjuje načine i rezultate provedbe,
- predlaže mjere za veću učinkovitost provedbe Nacionalnog programa,

- potiče i usmjerava suradnju Hrvatskoga sabora i državnih i drugih tijela te ostalih čimbenika zaduženih za provedbu Nacionalnog programa suzbijanja korupcije,

- podnosi Hrvatskom saboru godišnje izvješće o svom radu.

Svojom djelovanjem i ustrojem Nacionalno vijeće jača nadzor nad tijelima zaduženim za provedbu Nacionalnog programa suzbijanja korupcije.

Nacionalno vijeće dužno je razmotriti prijedloge, pritužbe, stajališta i mišljenja koje mu, vezano uz pojave korupcije, upute pravne i fizičke osobe te ih uputiti nadležnim tijelima.

III. Nacionalno vijeće na svojoj drugoj sjednici 14. prosinca 2006. godine donijelo je Poslovnik o radu Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije.

IV. Nacionalno vijeće djelovalo je na sjednicama. Ukupno je u razdoblju koje je obuhvaćeno ovim Izvješćem održano deset /10/ sjednica/ (U pravilu jednom mjesečno osim za vrijeme ljetnog razdoblja). Sve sjednice održane su u zakazano vrijeme i nijedna nije odgođena zbog nedostatka potrebnog broja nazočnih članova za pravovaljanu raspravu i odluke. U prvoj godini rada Nacionalno vijeće je smatralo prioritarnim zatražiti i raspraviti Izvješća onih tijela koja su u Nacionalnom programu za djelovanje u ostvarenju tog programa zaduženi kao nositelji određenih poslova. Pri tome je postignuta suglasnost sa koordinatoricom antikorupcijskog programa ministricom pravosuđa u Vladi RH gđom. Anom Lovrin o redosljedu traženja tih Izvješća. Valja pri tom naglasiti da je ministrica Lovrin poticala nositelje zaduženja na podnošenje Izvješća koji su zatraženi i aktivno sudjelovala na svim sjednicama Nacionalnog vijeća kad se o tim Izvješćima raspravljalo. Ona je na 1. sjednici Nacionalnog vijeća 6. prosinca 2006. godine podnijela prvo Izvješće pod naslovom: " Načini i rezultati provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije 2006.-2008." u kojem je obavijestila i detaljno opisala kako su izrađeni akcijski planovi koji predstavljaju djelovanje svakog nositelja u borbi protiv korupcije. Akcijskim planovima određene su odgovorne osobe za provedbu svake pojedine mjere. Kao nositelji mjera iz Nacionalnog programa određeni su Vrhovni sud, Državno odvjetništvo, USKOK, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo gospodarstva, rada i socijalne skrbi, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva , Hrvatski fond za privatizaciju, Središnji državni ured za e-Hrvatsku, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, Ured za javnu nabavu, Državna komisija za kontrolu postupka javne nabave i Ured za udruge Vlade RH.

V. Na narednim sjednicama Nacionalno vijeće je raspravljalo o primljenim pismenim Izvješćima i to:

Državnog odvjetništva,

USKOKA,

Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi,

Ministarstva pravosuđa,

Ureda za javnu nabavu,

Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave,

Ministarstva gospodarstva i poduzetništva,

Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa,

Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa,

Vrhovnog suda RH,

Ministarstva financija,

Središnjeg državnog ureda za upravu,

Središnjeg državnog ureda za e-hrvatsku,

Vladinog ureda za udruge.

Izvješća su usmeno obrazlagali najviši predstavnici tih tijela, tako npr. Ministrica pravosuđa, ministar zdravstva i socijalne skrbi, ministar gospodarstva i poduzetništva, državni tajnik Ministarstva obrazovanja i športa, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu, predsjednik Vrhovnog suda RH, predsjednik Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa itd.

Pismeni zapisnici sasvim ukratko sadrže glavne dijelove Izvješća i raspravu a potpuni uvid omogućen je uporabom fonograma, budući da su sve sjednice snimane. Prema odluci Nacionalnog vijeća temeljem njegovog Poslovnika o radu, osim manjih izuzetaka za samo neke dijelove određenih sjednica, sjednice su bile otvorene za javnost.

VI. U tijeku svog jednogodišnjeg djelovanja Nacionalno vijeće je imalo određene poteškoće zbog nemogućnosti odgovarajućih analitičkih obrada dobivenih Izvješća i priprema sjednica na kojima se raspravljalo o tim Izvješćima. Zbog toga, a cijeneći administrativnu pomoć koja je dobro obavljena, odlučilo je pokrenuti inicijativu prema predsjedništvu Hrvatskog sabora da u što kraćem roku riješi sistematizaciju radnih mjesta kako u ovom Nacionalnom vijeću tako i u Povjerenstvu za odlučivanje o sukobu interesa kako bi ta dva tijela mogla uspješnije raditi i izvršavati obveze koje su im zadane. Do danas ta pitanja nisu riješena na zadovoljavajući način, koji bi omogućio stručni rad između sjednica Nacionalnog vijeća, posebno kontinuiranu komunikaciju sa nositeljima obveza i zadataka iz Nacionalnog programa i drugim subjektima koji se obraćaju tom tijelu radi predlaganja mjera u cilju uspješnijeg ostvarenja ciljeva Nacionalnog programa. S tim u svezi treba naglasiti da ovo tijelo nije bilo u mogućnosti razmatrati prijedloge, pritužbe, stajališta i mišljenja koja su vezana uz pojavu korupcije uputile fizičke i pravne osobe jer je to ne samo sprječavala tehnička nemogućnost nego i sama činjenica da nismo mogli prema odredbi Nacionalnog programa operativno djelovati.

Ponovo se upozorava i predlaže Hrvatskom saboru da omogući rad ovog Nacionalnog vijeća prema zadacima koji su definirani u odluci o osnivanju tog Nacionalnog vijeća.

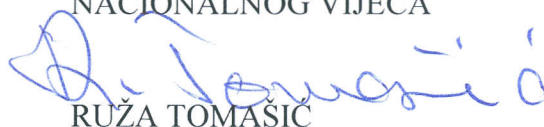
VII. Ocjenjujući svoj rad u proteklo vrijeme od jedne godine, Nacionalno vijeće smatra potrebnim upozoriti na svoju ograničenu nadležnost koja je određena Nacionalnim programom, naime da "vijeće nadzire provedbu ovoga Programa, predlaže mjere za njegovo izvršenje." I da "ono neće obavljati poslove iz nadležnosti Vladinih tijela i institucija, neće operativno djelovati, nego će ocjenjivati načine i rezultate provedbe ovoga Nacionalnog programa." U skladu s tom nadležnošću, Nacionalno vijeće je pozivanjem na podnošenje Izvješća sustavno i dosljedno nadziralo provedbu Nacionalnog programa suzbijanja korupcije 2006. – 2008. u vremensko dijelu ostvarenja tog programa do 26. listopada 2007. a u raspravama o tim Izvješćima upozoravalo na njihove nedostatke, tamo gdje su uočeni i poticalo nadležna tijela na postupanje u suglasnosti s njihovim obvezama iz Nacionalnog programa, te tako ostvarilo i svoj zadatak predlaganjem mjera za njegovo izvršenje. Posebno se ističe da Izvješće ureda Komisije za kontrolu postupaka javne nabave zbog nedovoljnih podataka o izvršenju obveza prema Nacionalnom programu ovo Vijeće nije prihvatilo.

VIII. Na temelju razmotrenih Izvješća, opća je ocjena ovog Nacionalnog vijeća da su u proteklom razdoblju učinjeni značajni naponi u ostvarenju ciljeva i zadataka iz Nacionalnog programa protiv korupcije od svih nositelja zadataka tog programa protiv korupcije, ali da su, posebno u općoj percepciji javnosti, još uvijek nedovoljno vidljivi postignuti rezultati tog djelovanja. Valja nam konstatirati da su uočene značajne razlike u pristupu, metodologiji, učinkovitosti i praktičnoj upotrebljivosti poduzetih antikorupcijskih mjera na planu

normativne djelatnosti ali i praktične provedbe zakona i drugih propisa između pojedinih nositelja zadataka o čijim je Izvještajima ovo Nacionalno vijeće raspravljalo. Stoga će, u narednom razdoblju, Nacionalno vijeće, i unatoč svoje relativno ograničene nadležnosti, u neposrednoj suradnji s Vladinim koordinatorom antikorupcijske aktivnosti nastojati uspostaviti neposredniju komunikaciju s nositeljima zadataka iz Nacionalnog programa radi učinkovitijeg nadzora nad provedbom tog programa i predlaganja konkretnih mjera za njegovo izvršenje. Ukoliko se udovolji i predloženim zahtjevima za stručnom podrškom od tajništva Hrvatskog sabora valja se obvezati da će Nacionalno vijeće ostvariti i zadatak iz Odluke o njegovom osnivanju i tako da će "svojim djelovanjem i ustrojem jačati nadzor nad tijelima zaduženim za provedbu Nacionalnog programa suzbijanja korupcije." te da će ostvariti " dužnost razmatranja prijedloga, pritužbi, stajališta i mišljenja koje mu, vezano uz pojave korupcije, upute pravne i fizičke osobe te ih uputiti nadležnim tijelima.

IX. Ovo je Izvješće Nacionalno vijeće raspravilo i usvojilo na svojoj 10. sjednici 26. listopada 2007. i time udovoljilo jednoj od obvezi iz Odluke o njegovom osnivanju, naime, da podnosi Hrvatskom saboru godišnje izvješće o svom radu.

PREDSJEDNICA
NACIONALNOG VIJEĆA

RUŽA TOMAŠIĆ